

IRAK HAZIR GİYİM PAZARI

SHEDU DANIŞMANLIK & DIŞ TİCARET
AĞUSTOS 2015, İSTANBUL

I- IRAK HAZIR GIYİM SEKTÖRÜ DIŞ TİCARET RAKAMLARI

- Irak, 2014 yılında 61. Fasıll altında yer alan hazır giyim ürünlerinde 407,6 Milyon Dolar ve %4,1 pay ile Türkiye'nin toplam ihracatında 6. Sırada yer almıştır; 62. Fasıll altında yer alan hazır giyim ürünlerinde ise 201,4 Milyon Dolar ve %3,2 pay ile Türkiye'nin 7. büyük ihraç pazarı olmuştur.
- 2014 yılı ticaret rakamlarına göre hazır giyim ürünlerinde Türkiye'nin en büyük 10 ihraç pazarından 9'u AB üyesi ülkeler iken, ilk 10 içerisinde yer alan ve AB üyesi olmayan tek ülke Irak'tır
- Irak'a hazır giyim ürünleri ihracatı 2007-2014 yılları arasında sürekli artış eğilimi göstermiştir. 2007 yılında 60 milyon Dolar düzeyinde olan ihracat, 2014 yılında 600 Milyon Doları geçmiştir.
- 2010-2014 yıllarında gerçekleşen ortalama %47 ihracat büyüme oranı ile Irak hazır giyim ürünlerinde Türkiye'nin en büyük 20 ihraç pazarı arasında Ukrayna (%66) ve Suudi Arabistan'dan (%50) sonra en hızlı büyüyen 3. ihraç pazarıdır.
- 61. Fasıll altında yer alan ürünlerde Türkiye %44 pay ile Çin'in ardından (%55) Irak'ın en büyük ikinci tedarikçisi konumundadır. 62. Fasıll altında yer alan ürünlerde ise Türkiye yine %44 pay ile Çin'in ardından (%50) Irak'ın en büyük ikinci tedarikçisidir. Hazır giyim sektöründeki yerel üretimin son derece kısıtlı olduğu Irak'ta Türkiye'nin %40 civarında pazar payına sahip olduğunu söylemek mümkündür.
- 2014 yılında Irak genelinde yaşanan güvenlik sıkıntılarının Türkiye'nin hazır giyim ürünleri ihracatına etkisinin belirlenmesi için 2014 yılı ilk 6 aylık ihracat rakamları ile 2015 yılı ilk 6 aylık ihracat rakamları karşılaştırılmıştır. 2015 yılı ilk 6 ayında hazır giyim ihracatının, yaşanan güvenlik sıkıntısına karşın artış eğilimini sürdürdüğü tespit edilmiştir.
- 2014 yılında hazır giyim ürünlerinde Irak'a gerçekleştirilen ihracat ürün bazında incelendiğinde 610990 G.T.İ.P. kodu altında yer alan 'Tişört, fanila, atlet vs. giyim eşyası; diğer maddelerden (örme)' öne çıktığı görülmektedir ancak erkek ve kadın üst giyim (elbise, pantolon, takım vb.) ürünlerinde de kayda değer ihracat mevcuttur.

* Ticaret rakamlarının değerlendirilmesinde kullanılan tablo, grafik ve veriler ekte sunulmuştur.

II- IKBY HAZIR GIYİM PAZARI KALİTATİF DEĞERLENDİRME

Irak pazarını Kuzey Irak ve ülkenin geri kalanı olarak iki kısımda değerlendirmek mümkündür. 2014 yılında yaşanan menfi gelişmelerin Kuzey Irak'ın Türkiye'nin Irak'a olan ihracatındaki nispi öneminin bir kat daha arttığını söylemek mümkündür. Irak'ın Kuzeyinden yer alan Irak Kürt Bölgesel Yönetimi ile olan siyasi ilişkilerin gelişmesine paralel olarak ticari ve ekonomik ilişkiler de hızla artmış, IKBY başkenti Erbil Türk inşaat, perakende, hizmet vb. sektörlerde faaliyet gösteren Türk firmaları için üs konumuna gelmiştir.

IKBY'ye ilişkin sağlıklı demografik verilere, yakın tarihte nüfus sayımı yapılmamış olmaması ve bölgeye göç eden mülteciler nedeni ile güç olsa da, IKBY'ye bağlı 3 il olan Erbil, Süleymaniye ve Dohuk'un toplam nüfusunun 5,5 Milyon dolayında olduğu tahmin edilmektedir. Yine net olarak bilinmemekle beraber bu nüfusun %50'den fazlasını 30 yaş altı vatandaşların oluşturduğu tahmin edilmektedir. Kültürel olarak farklı etkilerin gözlemlendiği IKBY'de, son dönemde gelişen siyasi, ticari ve kültürel ilişkilerin de etkisiyle Türkiye'nin artan etkisini gözlemlemek mümkündür. Özellikle genç nüfusun tüketim alışkanlıkları ve tercihleri TV, internet ve farklı kaynaklardan takip ettikleri Türkiye'deki yaşlıları ile benzeşmektedir.

IKBY pazarı, hazır giyim sektörü özelinde incelendiğinde, yerel üretimin son derece sınırlı olduğu, ithal ürünlerde ise alt gelir grubuna yönelik ürünlerde Çin'in, orta ve üst gelir grubuna yönelik ürünlerde ise Türkiye'nin dominasyonu olduğu söylenebilir. IKBY genelinde Türkiye menşeli ürünlere yönelik kalite algısı son derece yüksek olup, Türkiye menşeli hazır giyim ürünleri tüketiciler tarafından makul fiyatlı/yüksek kaliteli olarak algılanmaktadır. Bu nedenle, Türkiye'de alt ve alt-orta gelir düzeyine hitap eden giyim firmalar ürünlerini IKBY'de orta ve yüksek kaliteli olarak konuşturabilmekte ve pazarlama karmasını (özellikle fiyatlandırmayı) bu doğrultuda oluşturabilmektedirler.

Elektronik ticaretin henüz gelişmediği IKBY hazır giyim perakende sektöründeki dağıtım kanallarını temel olarak iki gruba ayırmak mümkündür.

- a) **Cadde Mağazacılığı:** Erbil'de şehir merkezinde yer alan tarihi kale içerisindeki ve etrafındaki dükkan ile (ülkemizde Tahtakale ve Laleli benzeri) ana caddelerde (40'lık Cadde, 60'lık Cadde) yer alan bağımsız mağazalar ithal ürünlerini tüketicilerle buluşturmaktadır. Bu dükkan ve mağazalar daha ziyade alt ve alt-orta gelir düzeyine sahip tüketicilere Çin ve Türk menşeli markasız (no-name) ürünler sunmaktadır. Bu mağaza ve dükkan sahiplerinin büyük kısmı sergiledikleri ürünleri doğrudan ithal etmeyip büyük çaplı toptancılardan tedarik etmektedirler.
- b) **AVM'ler:** IKBY genelinde ham petrol satışından elde edilen gelire bağlı olmak üzere genel gelir düzeyi son 10 yıl içerisinde kayda değer oranda artmış, artan gelir düzeyine bağlı olarak da özellikle Erbil'de üst yapı inşaatlarına büyük çapta yatırım yapılmış; bu dönemde Erbil'de pek çok AVM açılmıştır. Bu AVM'lerden öne çıkanlar: Majidi Mall, Family Mall, Tablo Mall, Sofi Mall ve Royal Mall'dur. İklim şartları gereği yılın son derece yüksek sıcaklıkların ölçüldüğü Erbil'de kapalı ve klimalı alanlarda alışveriş imkanı sunan bu AVM'ler, şehrin sosyal hayatının da önemli bir parçası konumundadır. Orta ve üst düzey gelir grubu hazır giyim alışverişi için AVM'lerde yer alan markalı ürünleri tercih etmekte olup,

AVM'lerde mağaza açan bazı Türk firmaları arasında: Vakko, Collezione, Lcwaikiki, Mavi Jeans, Sarar, Bisse, Sabri Özel, Defacto, Colins, Koton ve Süvari yer almaktadır. Perakende zincirlerinin yanı sıra Türkiye merkezli butik mağazalar da yine bu AVM'lerde faaliyet göstermektedir.

Bu çerçevede, markalaşmamış Türk üreticilerin IKBY ve Irak geneline hizmet veren büyük çaplı ithalatçı ve toptancıları hedef alması doğru bir pazara giriş stratejisi olacaktır. Öte yandan, alt ve orta gelir düzeyine hitap eden ürünlerde Çin menşeli ürünlerin pazar payının yüksek olması, büyük çaplı toptancıların alım kararlarını ürünlerin birim fiyatına odaklanmaları, yine büyük çaplı ithalatçıların Türkiye ve Çin'de yer alan farklı üreticileri ziyaret ederek en rekabetçi fiyatı araştırmaları hazır giyim pazarında alt ve alt-orta segmentte üreticilerin kar marjlarını hayli düşürmüştür. Fiyat endeksli bu segmentte, gerek ülke içindeki gerekse Çin kaynaklı rekabet nedeni ile üreticilerin sürdürülebilir ihracat performansı sağlamalarının güç olduğu değerlendirilmektedir.

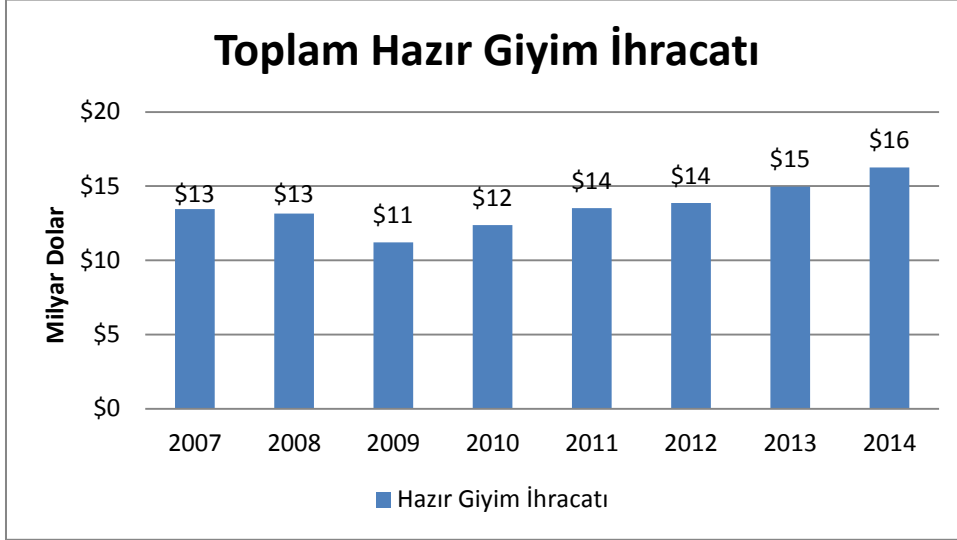
Markalaşmış üreticilerin ve butik üretim yapan tasarım firmalarının ise orta ve üst gelir düzeyindeki müşterilere ulaşmak için kendi markaları ile AVM'lerde yer almaları doğru bir pazara giriş stratejisi olacaktır. Bu grupta yer alan firmalar AVM'lerde kendileri mağaza açabileceği gibi, zorunlu olmamakla beraber yerel bir ortak ile çalışma alternatifini de değerlendirebilirler. Ekonomi Bakanlığında belirlenen ihracatta hedef ülke listesinde yer alan Irak'ta mağaza, ofis, showroom açan üreticiler, söz konusu Bakanlığın yurtdışı birimlere ve tanıtım faaliyetlerine ilişkin 2010/6 sayılı tebliğ kapsamındaki desteklerinden diğer ülkelere nazaran + %10 oranındaki faydalanmaktadır. Örneğin, üretici firmaların yurtdışı mağaza kira giderlerine ilişkin olarak 4 yıl boyunca verilen %60 oranındaki destek, IKBY'de açılacak mağazalar için %70 oranında uygulanmaktadır. Kira giderlerine ek olarak, tanıtım faaliyetleri ve diğer tebliğ kapsamı giderlere ilişkin desteklerde de yine + %10 teşvik uygulanmaktadır.

IKBY hazır giyim sektörü tüketici tercihleri dikkate alınarak değerlendirildiğinde, orta yaş altındaki erkek nüfusun modern tarzda kıyafetleri tercih ettikleri görülmektedir. Ancak, özellikle IKBY'de pazarlanması planlanan bayan hazır giyim ürünlerinde ülke kültürünün dikkate alınmasında fayda bulunmaktadır. Yine, özellikle üst segment/lüks ürün tüketicilerinin hazır giyim alışverişlerini gibi uluslararası markaların mağazalarının yoğun olduğu İstanbul, Dubai gibi çevre ülke metropollerinden yaptıkları hususunun da dikkate alınmasında fayda bulunmaktadır.

Irak'ta uygulanan gümrük vergisi oranı CIF bedeli üzerinden %5'tir. Ancak merkezi hükümetin lüks tüketim olarak sınıfladığı bazı ürünlerde gümrük vergisi oranı %10 ila %15'e çıkabilmektedir. Hazır giyim ürünlerinde uygulanan vergisi de %5 olup, bazı iç giyim ürünleri ile çoraplar için tüm Irak'ta akredite olmuş olan Bureou Veritas firmasından sevk öncesi uygunluk belgesi alınması gerekmektedir. Diğer hazır giyim ürünleri için uygunluk belgesi aranmamaktadır.

EK-I Ticaret Rakamları

Türkiye'nin Hazır Giyim İhracatı 2007-2014

Kaynak: TradeMap

61. Fasıll Türkiye'nin 2014 Yılı İhracatı

İthalatçı Ülke	İhracat Değeri 2014 (1000\$)	Türkiye'nin İhracatındaki Payı	İhracat Büyüme Oranı, 2010-2014 (%)
Almanya	\$2.386.815	23,8%	2
İngiltere	\$1.644.589	16,4%	5
İspanya	\$767.004	7,6%	7
Fransa	\$603.842	6,0%	-3
Hollanda	\$452.162	4,5%	7
Irak	\$407.645	4,1%	43
İtalya	\$372.126	3,7%	-2
Danimarka	\$293.125	2,9%	3
Romanya	\$263.095	2,6%	29
Polonya	\$252.807	2,5%	38
Belçika	\$247.293	2,5%	3
İsveç	\$184.458	1,8%	0
Ukrayna	\$182.917	1,8%	66
Rusya	\$147.680	1,5%	14
ABD	\$122.493	1,2%	2
Suudi Arabistan	\$108.606	1,1%	50
Slovakya	\$96.999	1,0%	27
Avusturya	\$72.528	0,7%	0
Serbest Bölgeler	\$70.439	0,7%	-6
İsviçre	\$68.280	0,7%	1
Diğer Ülkeler	\$1.289.488	12,9%	NA
Toplam	\$10.034.391	100,0%	6

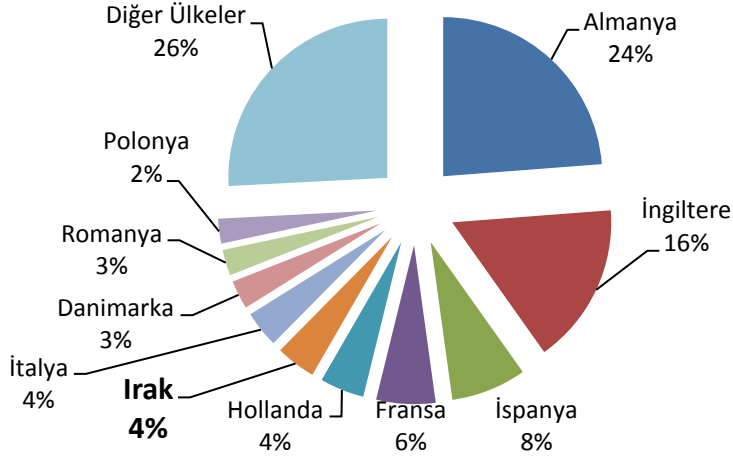
62. Fası Türkiye'nin 2014 Yılı İhracatı

İthalatçı Ülke	İhracat Değeri 2014 (1000\$)	Türkiye'nin İhracatındaki Payı	İhracat Büyüme Oranı, 2010-2014 (%)
Almanya	\$937.264	15,0%	2
İspanya	\$823.499	13,2%	12
İngiltere	\$713.650	11,4%	4
Hollanda	\$361.229	5,8%	6
Fransa	\$327.821	5,3%	0
İtalya	\$228.523	3,7%	-3
Irak	\$201.384	3,2%	35
Danimarka	\$195.658	3,1%	5
Romanya	\$188.328	3,0%	28
Polonya	\$151.462	2,4%	54
İsrail	\$139.539	2,2%	18
Suudi Arabistan	\$134.734	2,2%	29
Belçika	\$125.926	2,0%	-3
ABD	\$113.936	1,8%	3
Rusya	\$113.038	1,8%	1
Ukrayna	\$91.540	1,5%	47
İsveç	\$83.053	1,3%	5
Algeria	\$78.356	1,3%	12
Çek Cum.	\$72.295	1,2%	-5
BAE	\$71.661	1,1%	20
Diğer Ülkeler	\$1.082.265	17,4%	NA
Toplam İhracat	\$6.235.161	100,0%	7

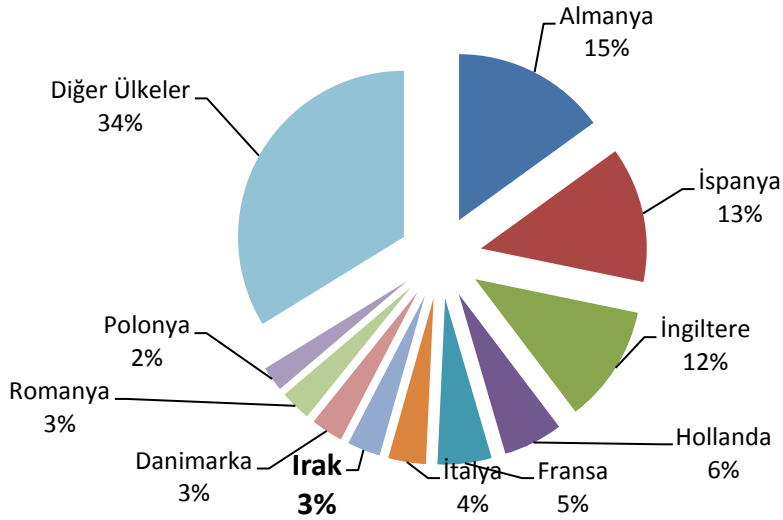
Kaynak: TradeMap

Türkiye'nin 61 . ve 62. Fası İhracatında Ülke Dağılımı

61. Fası İhracat Ülke Dağılımı (2014)

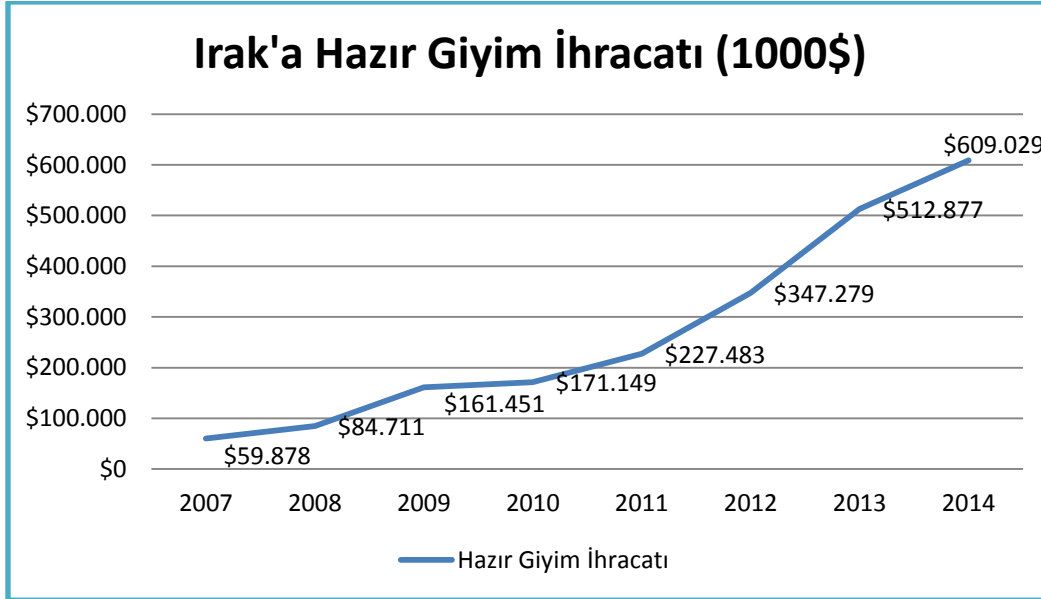

62. Fası İhracat Ülke Dağılımı (2014)

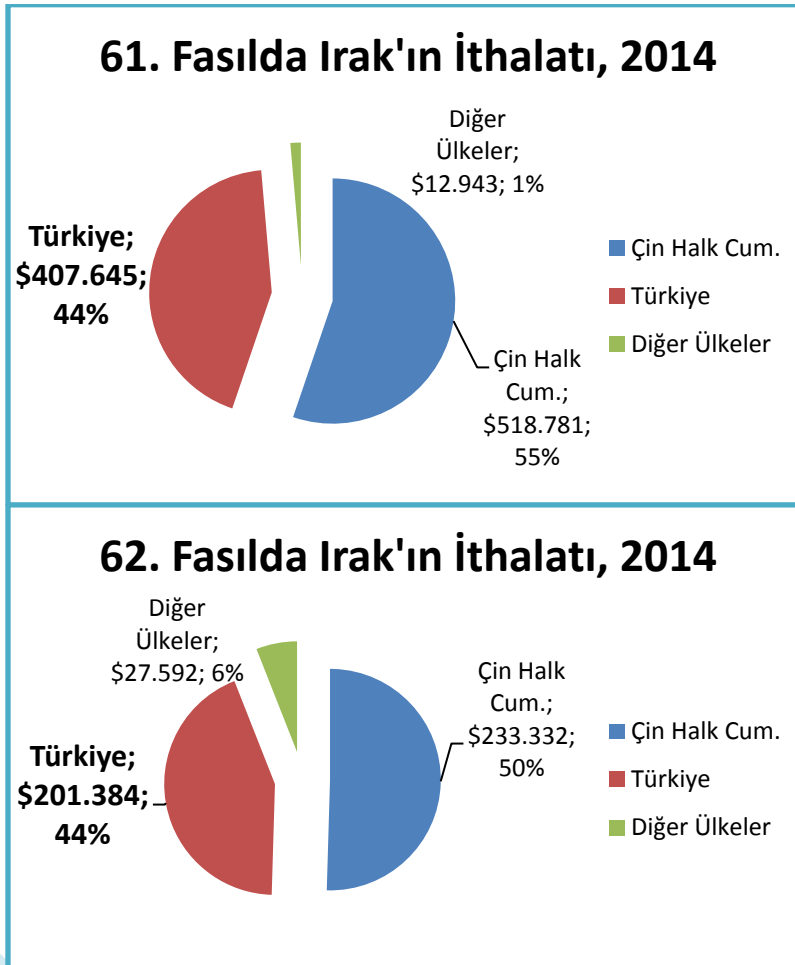
Kaynak: TradeMap

Türkiye'nin Irak'a Hazır Giyim Ürünleri İhracatı 2007-2014

Kaynak: TradeMap

Irak'ın 61. ve 62. Fasıl İhracatında Ülke Dağılımı

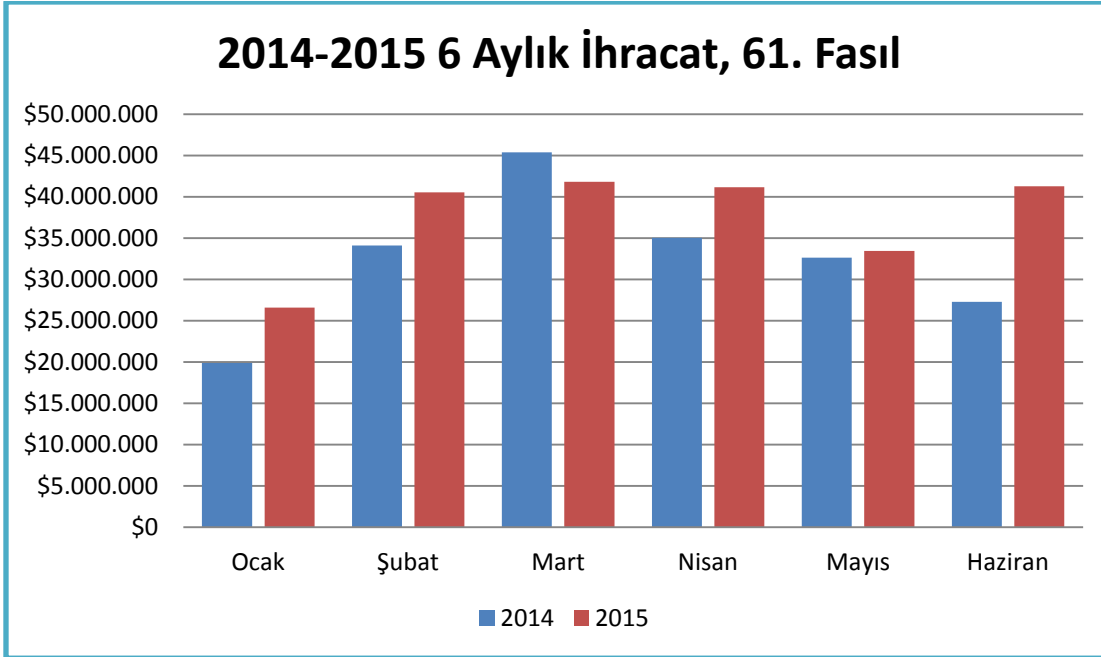

Kaynak: TradeMap

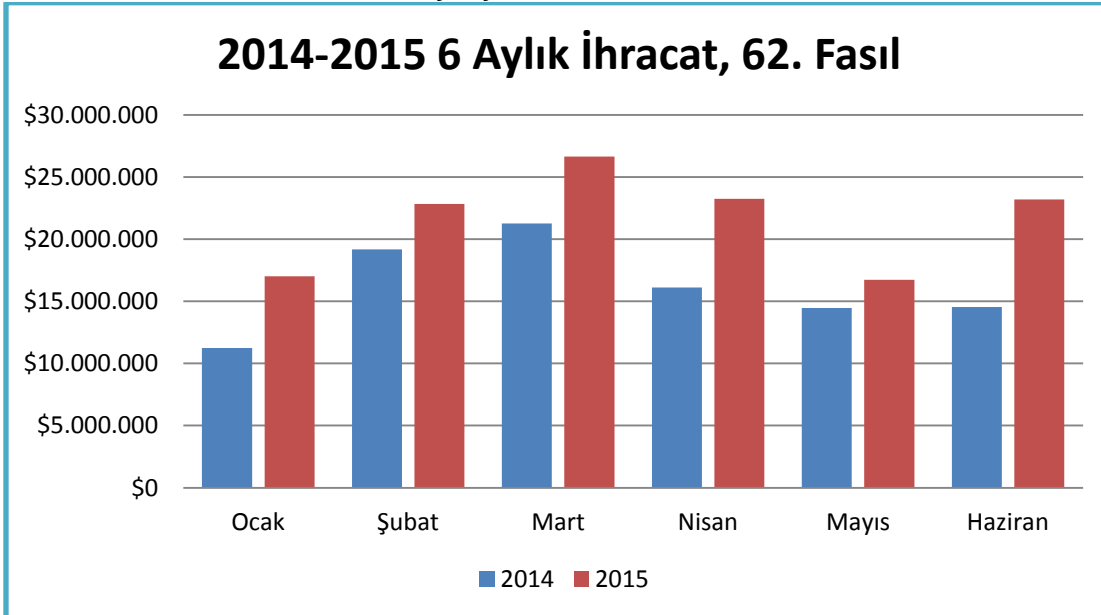

2014-2015 61. Fasil İhracat Karşılaştırma

Kaynak: TÜİK

2014-2015 62. Fasil İhracat Karşılaştırma

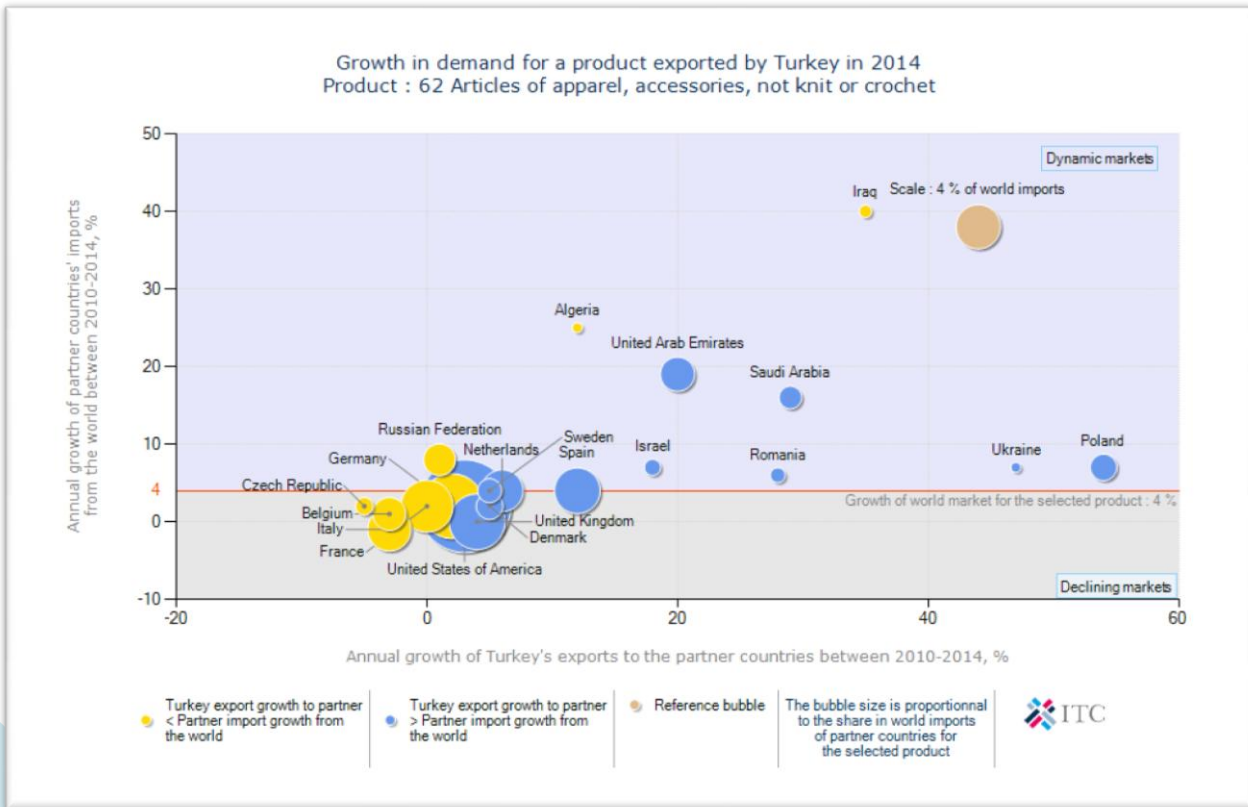
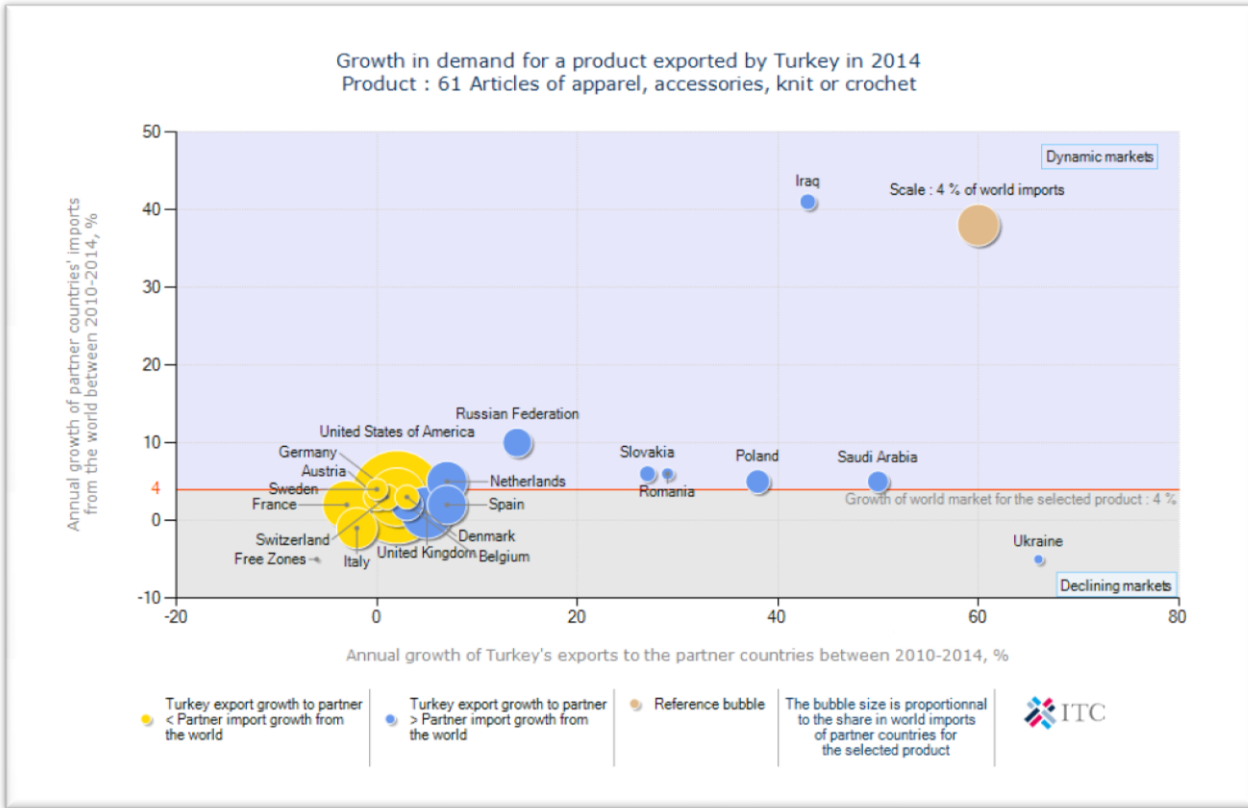
Kaynak: TÜİK

Irak'a Hazır Giyim İhracatında İlk 20 Ürün, 2014

GTİP Kodu	Ürün Tanımı	2014 İhracat Değeri (1000 \$)	Pay (%)
'610990	Tişört, fanila, atlet vs. giyim eşyası; diğer maddelerden (örme)	\$281.511	46,2%
'620349	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. dokunabilir diğer maddeden	\$32.364	5,3%
'610419	Kadın/kız çocuk için takım elbise; dokunabilir diğer maddeden (örme)	\$24.533	4,0%
'620590	Erkek/erkek çocuk için gömlek; dokunabilir diğer maddeden	\$23.509	3,9%
'611090	Süveter/kazak/hırka/yelek vs. dokunabilir diğer maddeden (örme)	\$15.514	2,5%
'620990	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar; dokunabilir diğer maddeden	\$13.787	2,3%
'620449	Kadın/kız çocuk için elbise; dokunabilir diğer maddeden	\$11.535	1,9%
'620829	Kadın/kız çocuk için gecelik ve pijama; dokunabilir diğer maddeden	\$11.301	1,9%
'620520	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan	\$11.066	1,8%
'610910	Tişört, fanila, atlet vs. giyim eşyası; pamuktan (örme)	\$9.551	1,6%
'610349	Erkek/erkek çocuk için pantolon vs. dokunabilir diğer maddelerden (örme)	\$9.025	1,5%
'610449	Kadın/kız çocuk için elbise; dokunabilir diğer maddeden (örme)	\$8.595	1,4%
'610310	Erkek/erkek çocuk için takım elbiseler (örme)	\$7.072	1,2%
'620821	Kadın/kız çocuk için gecelik ve pijama; pamuktan	\$6.884	1,1%
'620312	Erkek/erkek çocuk için takım elbise; sentetik lifden	\$6.655	1,1%
'620439	Kadın/kız çocuk için ceket/blaze; dokunabilir diğer maddeden	\$6.525	1,1%
'620342	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan	\$5.884	1,0%
'621132	Erkek/erkek çocuk için diğer giyim eşyası; pamuktan	\$4.758	0,8%
'621430	Şal; sentetik liften	\$4.464	0,7%
'611120	Bebek için giyim eşyası; pamuktan (örme)	\$4.137	0,7%
Liste Toplamı		\$498.670	81,9%
Irak'a Toplam İhracat		\$609.029	100,0%

Kaynak: TradeMap

Hazır Giyim İhracatı Büyüme Oranları Ülke Kıyaslama

EK II- FİRMA LİSTESİ (İTHALATÇI FİRMALAR ve BUTİK SAHİPLERİ)

FİRMA	YETKİLİ KİŞİ	TELEFON	E-MAIL	ADRES
Nazrab	Mahmoud Mohamed Amin	00964 750 329 68 27	nazrab_co@hotmail.com	Erbil , Brighta
Rozakan	Farouk Jano Core	00964 750 727 09 49	rozakan_co@gmail.com	Erbil , Sophie Mall
Lucan	Abdullah Hussain Ahmed	00964 750 445 64 37		Erbil , Askan
Courage	Abdul Razak	00964 750 420 42 45	hejin_as@hotmail.com	Erbil ,Tiraoh
Bossini Fashion		00964 750 373 71 13		Erbil ,100m St
Canseven Co		00964 750 449 35 69	canseven.tekstil@hotmail.com	Erbil , Hawler Mall
Clarks Fashion		00964 750 152 13 32		Erbil , Majidi Mall
Day To Day		00964 750 118 24 94		Erbil , Opposte Brusk Garden
Dottex		00964 750 405 54400	dottex.iraq@yahoo.com	Erbil ,60m St Bakhteyari Q.
Dkny Fashion		00964 66 264 14 97		Erbil ,100m St
Maeka Co	Keefe Hassan	00964 750 445 29 39		Erbil ,Tablo Mall
Sultan	Ahmed Mahdy	00964 750 446 14 96		Ankawa yolu Erbil
Lokan	Abdullah Hussei Ahmed	00964 750 417 2009		Erbil Dream City
Subject	Zulfikar Azad Saeed	00964 770 999 1000		Shoresh Street Erbil
Rojgan	Faruk Cano Tor	00964 750 727 09 49		Kurdistan Bankasi yakininda Gulan Caddesi Erbil
Brand Control	Halo Fazil Mohammed Necn	00964 750 443 1007		Eskan Erbil
Celadon	Shuwan Mamend Mohammed	00964 750 470 12 74		Sofi mall Gulan Street Erbil
Luomo Fasion	Nabiye Mahmud Ali	00964 750 425 8778		Ankawa Erbil
Marcia	Macid Khdaeer Abdullah	00964 790 188 940		Rasty Mahalesi Furkani Camii yani Erbil
Gifty	Rami Nazar Grawi	00964 750 818 07 07		Ankawa Next Plaza otel yani Erbil
Feminine Fasion	Ayad Mustafa Celal	00964 750 484 88 44		Family Mall 100metre street Erbil
Matajerukum	Huseein Saeed Abdulrahman	00964 750 424 32 77		Ankawa Pank city Erbil
Kardoja	Ferden Galamaly	0964 750 139 33 41		Befreen City 32 no Erbil
Sherini Nway	Dara Celil Khalil	00964 750 445 74 71		Aras Caddesi Erbil
Acuwan	Receb Ahmed Receb	00964 750 447 05 47		100metre street Mardin Benzin Istasyonu yani
Alka Textile	Mustafa Noor Hak Azad	00964 750 461 19 49		Zozek Hastanesi karsisi Erbil
Trim	Temeem Mezid Hnady	00964 750 929 90 84		Ingiliz Evleri Rotana Oteli yakini Erbil
Yunim U.M	Ugur Erturk	00964 750 987 87 09		İtalyan City Erbil